

erkend door het Ministerie van Nederlandse Cultuur

SITUERING van informatiecentra voor jongeren in de evolutie van de
 =====
 institutionalisering van de informatieverschaffing
 =====

In onze complexe en snel evolueerde samenleving stellen wij vast dat talrijke mensen geconfronteerd worden met probleemsituaties, waarbij zij behoefte hebben aan informatie, advies of andere vormen van hulpverlening. Daarenboven zien we dat deze hulpverlening meer en meer door gespecialiseerde instituties wordt gedaan.

Deze institutionalisering van de informatie- en adviesverschaffing voltrekt zich op steeds meer gebieden van ons persoonlijk leven en op het gebied van ons beroep.

Bezien we de talrijke informatie- en adviescentra vanuit de gezichtshoek van het onderwerp waarover zij informatie verschaffen, dan stellen we vast dat er twee soorten centra bestaan, te weten de objectgespecialiseerde en de algemene informatiecentra.

De eerste soort informatiecentra zijn gespecialiseerd in de informatieverlening op één bepaald gebied, onderwerp of object : bv. toeristische informatiediensten, adviescentra voor opvoedingsmoeilijkheden, centra voor gezinsplanning e.d. Deze objectgespecialiseerde informatie- en adviescentra zijn ontstaan uit voor volwassenen noodzakelijke behoeften. Specifiek op adolescenten gerichte informatieverlening is er niet in deze centra. Dit is de argumentatie voor verder doorgezette specialisatie binnen de objectgerichte informatiecentra : nl. deze volgens de categorie van gebruikers. Zo ontstonden bv. informatiecentra voor jeugdtoerisme, centra voor seksuele voorlichting van jongeren. Door de sterke specialisering van de informatie- en adviesverlening in afzonderlijke diensten en centra ontstaat zowel voor jongeren als voor volwassenen een werkelijk oriënteringsprobleem. Vooral in de grote steden neemt het aantal gespecialiseerde instellingen dermate toe dat de overzichtelijkheid verloren gaat voor velen. Deze ervaring werd door verschillende onderzoeken bevestigd.

De tweede soort informatiecentra geven in principe informatie op alle mogelijk gebieden. M.a.w. zij streven een integratie na in plaats van een specialisatie volgens het object. Deze informatiecentra zouden we algemene informatiecentra kunnen noemen. Voorbeelden van dgl. centra treft men aan in Nederland (de Sociale Raadsman) in Engeland (Citizens Advice Bureaus), in Genève (Bureau d'Information Sociale), Parijs (S.V.P.).

Zoals bij de objectgespecialiseerde informatiecentra, zien we zeer recent binnen deze algemene informatiecentra ook een specialisatie volgens de gebruiker ontstaan : bv. algemene informatiecentra voor jongeren. Hierdoor kunnen deze centra beter rekening houden met specifieke kenmerken van de jeugdfase en met de veranderde gezagsverhoudingen in ons cultuurpatroon; jongeren wensen veel meer alles zelf uit te zoeken en op te lossen zonder de hulp van hun ouders.

Het informatiecentrum voor jongeren te Gent, afgekort Info-Jeugd, behoort tot deze laatste soort informatiecentra en is een van de eerste centra in Europa.

- =====
1. Het concept van een informatiecentrum voor jongeren werd op het einde van 1963, tijdens een expertenbijeenkomst van de Unesco te München voorgesteld door Willy Fache, initiatiefnemer van het informatiecentrum te Gent. Dit concept vloeide voort uit zijn wetenschappelijk onderzoek over de informatiebehoefte bij jongeren, die hij vanaf 1962 uitvoerde. Aansluitend op dit onderzoek verschaft hij van 1964 tot 1966 informatie aan jongeren in het kader van een school voor secundair onderwijs.
  2. In 1966 werd Info-Jeugd als een autonoom informatie- en adviescentrum voor jongeren opgericht. Heel vlug was het informatiecentrum ruim bekend bij heel wat jongeren en kwamen niet alleen jongeren in Gent wonende met vragen en problemen maar ook jongeren uit andere delen van Nederlandstalig België. In 1970 waren meer dan de helft van de vraagstellers afkomstig van buiten de provincie, waarin het informatiecentrum gevestigd was.

Niet alleen bij jongeren werd het werk van het informatiecentrum bekend maar ook bij leden van plaatselijke jeugdraden, jeugdleiders en leerkrachten e.d.. Zij vroegen het informatiecentrum naar gedetailleerde documentatie over de werkwijze van het centrum en naar advies bij het opzetten van een dgl. centrum. Hierbij werd steeds gewezen op de noodzaak deskundige personen (psychologe, dokter, jurist, psychiater, maatschappelijk werker) ter beschikking te hebben. Zolang deze voorwaarde niet vervuld kon worden, is het onverantwoord een informatiecentrum voor jongeren te openen, aangezien men dan niet instaat is adequate hulp te bieden bij alle mogelijke problemen van jongeren.

Met de bedoeling meer inzicht in deze basisvoorwaarde bij potentiële initiatiefnemers van informatiecentra te bevorderen en anderzijds de oprichting van lokale informatiecentra te stimuleren organiseerde in februari 1970 het Nationaal Informatiecentrum voor Jongeren te Gent een colloquium, over de werkvoorwaarden en principes voor een informatiecentrum.

Eveneens met dezelfde bedoeling stelde Info-Jeugd discussienota's en medewerkers ter beschikking, organisatoren van vergaderingen over jeugdproblematiek en jeugdwerk. Zo verdedigden bv. medewerkers van Info-Jeugd in 1969 de oprichting van een informatiecentrum te Brussel, tijdens het eerste colloquium voor de Nederlandstalige Jeugd te Brussel.

3. Door deze acties werden vanaf 1969 in enkele steden autonome informatiecentra voor jongeren en in jeugdtehuizen informatiediensten opgericht. Hierdoor ontstond een verruiming van de functie van Info-Jeugd :
  - nl. service-verlening te behoeve van andere informatiecentra
  - deze functieverruiming werd in 1969 uitgedrukt in de toevoeging van het woord nationaal in de naamgeving van het informatiecentrum voor jongeren te Gent.
4. In 1969 werd de vereniging Nationaal Informatiecentrum voor Jongeren (Info-Jeugd) officieel een vereniging zonder winstoogmerk.
5. Eveneens in 1969 werd Info-Jeugd door het Ministerie van Nederlandse Cultuur erkend als jeugddienst. Sinds eind 1970 ontvangt het informatiecentrum subsidies, die het in staat stelt, zijn taak behoorlijk te vervullen. Tot 1971 werd Info-Jeugd hoofdzakelijk financieel gesteund door het Gemeentekrediet van België. Daarenboven waren tot dit tijdstip alle medewerkers onbetaalde vrijwilligers.

DOELSTELLINGEN

=====

1. Service verlenen aan jeugdinformatediensten, die hetzij als zelfstandige centra fungeren, hetzij geïntegreerd zijn in jeugdclubs, bibliotheken, jeugdorganisaties e.d.
2. Hulp, voornamelijk in de vorm van informatie en advies, verstrekken aan jongeren.
3. Signaleren van jongerenproblemen binnen de samenleving. (social action)

x x x

VORMEN VAN DIENSTVERLENING EN WERKPRINCIPES

1. Service verlenen aan lokale informatiecentra voor jongeren.

Oorspronkelijk was de enige functie van Info-Jeugd rechtstreekse hulpverlening aan jongeren. Bij de verruiming van zijn activiteiten met service-verlening aan andere informatiecentra, stelde zich de vraag of voor deze nieuwe functie een nieuwe organisatie diende opgericht te worden.

Na de grondige studie werd besloten beide functies in éénzelfde centrum te behouden, teneinde alle stafleden permanent te mogelijkheid te geven directe ervaring met hulpverlening aan jongeren te doen. Immers een staflid kan onmogelijk adequaat medewerkers van andere informatiecentra adviseren of trainen in verband met hulpverlening aan jongeren, als hijzelf niet permanent directe ervaring heeft met deze vorm van jeugdwerk en indien hij niet nieuwe hulpverleningsvormen kan experimenteren.

De taken van het Nationaal Informatiecentrum voor Jongeren m.b.t. informatiediensten zijn :

- a) Advies verschaffen : o.a. stafvergaderingen bijwonen als technische adviseurs, ter plaatse documentatie systeem ontwerpen en helpen realiseren e.d.
- b) Deskundigheidsbevorderende activiteiten organiseren o.a. cursussen voor stafmedewerkers leiden, uitgeven van een vakblad voor werkers in informatiecentra.
- c) Documentatie :
De documentatie van een informatiecentrum valt uiteen in twee groepen :
  1. de algemene documentatie vb. m.b.t. binnen en buitenlandse vakantiebestedingsmogelijkheden, procedure in verband met legerdienst weigeren, studiemogelijkheden na secundair onderwijs
  2. de specifieke plaatselijk documentatie bv. over vrijetijdsbestedingsmogelijkheden in de eigen woonplaats, plaatselijke services voor psychiatrische counseling e.d.De documentatie onder punt 1 wordt door het Nationaal Informatiecentrum samengesteld met medewerking van werkgroepen bestaande uit leden van de plaatselijke informatiecentra en deskundigen.
De documentatie onder punt 2 wordt door de plaatselijke centra samengesteld; het Nationaal Centrum helpt hen hierbij door trefwoorden aan te geven.
- d) Stimuleren van contact tussen de verschillende informatiecentra en coördinatie van activiteiten.
- e) Onderzoek naar informatie- en adviesmethodes in samenwerking met de activiteiten. Onderzoek gebeurt o.a. in het Nationaal Informatie- en adviescentrum waarin de directe hulpverlening aan jongeren ingebouwd blijft.
- f) Onderhouden van contacten met Rijksoverheid en met buitenlandse informatiecentra.

Bij de uitvoering van deze taken wordt het Nationaal Informatiecentrum voor Jongeren bijgestaan door een raad, samengesteld uit vertegenwoordigers van alle informatiecentra, Deze raad vervult een adviserende rol ten behoeve van het Nationaal Informatiecentrum en de lokale informatiecentra.

2. Rechtstreekse hulpverlening aan jongeren

Tot 1970 was Info-Jeugd het enige informatiecentrum voor jongeren in Nederlandstalig België en kreeg hierdoor zoals we hierboven reeds mededeelden vragen van jongeren uit geheel Nederlandstalig België. Het is te voorzien dat naarmate er op verschillende plaatsen in België goed functionerende informatiecentra ontstaan in Gent hoofdzakelijk nog jongeren zullen komen uit de regio waarin Info-Jeugd gevestigd is. Voorlopig krijgt Info-Jeugd toch nog meer dan de helft van de vragen van jongeren uit andere provincies dan Oost-Vlaanderen.

De werkprincipes en -methode van Info-Jeugd zijn de volgende :

a) Het jeugdinformatiecentrum richt zich tot jongeren van ongeveer 15 à 25 jaar. Het informatiecentrum is er voor de jongeren zelf en niet voor hun ouders of andere zich voor de jeugdigen verantwoordelijk voelende personen. De jongeren worden er principieel als volwaardige personen beschouwd. Dit sluit een eventueel contact met de ouders niet uit, echter nooit zonder goedkeuring van de jongere zelf.

b) Een direct hierop aansluitend werkprincipe is dat de hulpverlening gericht is op de zelf determinatie van de jongeren m.a.w. de hulpverlening is er opgericht de jongeren zoveel mogelijk zelf hun problematiek te laten uitwerken, en hun inzicht te vergroten in de mogelijkheden tot ontwikkeling. Jongeren kunnen informatie, advies of hulp vragen op elk gebied zowel van praktische inlichtingen (waar vind ik een bepaalde hobbyclub, waar kan ik voor hostess studeren, hoe kan ik legerdienst weigeren), als voor socio-psychologische problemen (depressie stemmingen, verlegenheid, homofiele neigingen) kunnen jongeren op Info-Jeugd terecht.

c) Principieel voor het informatie- en hulpverleningscentrum is, onmiddellijk de gevraagde service bieden. Dit betekent dat bv. de psychologische hulpverlening begint op het moment dat de bezoeker er om vraagt, uitgaande van de situatie waarin zijn of hij zich bevindt op dat moment. M.a.w. hulpverlening zonder voor-onderzoek noch intake-procedure.

f) De informatie en hulpverlening zijn gericht op de gevoelde behoeften en verwachtingen bij de jongeren m.a.w. de hulp begint en eindigt primair bij de doelstellingen van de jongeren zelf en sluit aan op het waarden- en normenpatroon van de jongeren.

De jongere en met degene door wie hij of zij eventueel wordt gestuurd fungeert voor het centrum als opdrachtgever.

g) Info-Jeugd is een informatie en hulpverleningscentrum waar jongeren zelf spontaan, uit eigen initiatief kunnen binnenlopen, zonder enige formaliteit te vervullen. Zij hoeven geen afspraak te maken, noch hun naam of adres mede te delen, tenzij zij dit zelf wensen. In het informatiecentrum ligt het aksent op de informele sfeer, waarin het mogelijk is vrijblijvend informatie en hulp te vragen. In beperkte mate is de onthaalruimte een open ontmoetingsruimte. Jongeren kunnen ook per telefoon en schriftelijk informatie en advies vragen.

h) De openingstijden van het informatiecentrum zijn zoveel mogelijk aangepast aan de periodes waarop jongeren de behoefte kunnen hebben aan hulpverlening én in staat zijn gemakkelijk naar het informatiecentrum te komen. Ideaal zou zijn 24 uur per dag.

Om praktische redenen werd dit teruggebracht tot : maandag, dinsdag, woensdag en donderdag van 13 uur tot 21 à 22 uur, op vrijdag en zaterdag van 13 uur tot 18 à 19 u.

Het informatiecentrum is buiten deze uren doorlopend telefonisch bereikbaar.

i) Iedere vorm van hulpverlening door Info-Jeugd is in principe gratis.

j) Tenzijn de jongere het zelf wenst, blijft hij anoniem

k) Het informatiecentrum beantwoordt niet alleen individueel vragen om inlichtingen, al is gebleken dat vele jongeren deze vorm van hulpverlening als de enige werkelijke beschouwen.

Het informatiecentrum publiceert ook informatiefiches en -brochures.

Deze informatiefiches :

1. geven systematische overzichten van de talrijke bestaande verenigingen en instellingen op elk gebied (bv. hobbyclubs, instellingen voor onderwijs per briefwisseling, P.M.S. centra,);

2. verschaffen praktische inlichtingen, waarschuwingen, tips, e.d. in verband met alle levenssituaties van jeugdigen (bv. in verband met vervroegde legerdienst, jeugdwerkloosheid, zoeken naar een vakantiejob, oprichten van beat-orkest, sportbeoefening enz.);

3. verstrekken overzichtelijke inlichtingen over alle belangrijke tijdschriften, de informatiebron bij uitstek (bv. filmtijdschriften, tijdschriften voor beroepsvoorlichting, informatiebladen over ontwikkelingshulp enz.);

3. SIGNALEREN VAN JONGERENPROBLEMEN BINNEN DE SAMENLEVING

Door individuele hulpverlening krijgen we gelijktijdig inzicht in de problemen van een omvangrijke groep jongeren.

Bij deze problemen kunnen we twee soorten onderscheiden : moeilijkheden van intra-psychische aard, voortkomend uit de persoonlijkheidsstructuur van de personen, en problemen voortvloeiend uit negatieve invloeden vanuit de maatschappij op het individu. Het zou onverantwoordelijk zijn de vastgestelde mistoestanden in een sociaal systeem die de effectieve ontplooiing van de persoon blokeren of de vastgestelde lakunes in de hulpverleningsmogelijkheden zomaar te laten liggen voor wat ze zijn. Een informatiecentrum voor jongeren moet daarom ageren tegen de oorzaken van jeugdproblemen. Info-Jeugd gebruikt hierom de volgende vormen van sociale actie : openbaar maken van mistoestanden in artikels, voorlichtingen en lezingen, besprekingen met instellingen die aan noodsituaties kunnen verhelpen, doorgeven van feitenmateriaal aan groepen.

DE MEDEWERKERS

=====

Sinds begin 1972 zijn drie full-time beroepskrachten werkzaam op Info-Jeugd. Daarenboven beschikt het informatiecentrum over een dertigtal regelmatig medewerkende vrijwilligers. Tenslotte kan Info-Jeugd nog beroep doen op ongeveer 90 deskundigen op diverse gebieden die documentatie ter beschikking stellen, informatiefiches opstellen en moeilijke problemen van jongeren beantwoorden.

Tijdens de openingsuren van het centrum zijn minimaal twee personen aanwezig.

Opdat men elk probleem ook ernstige situaties zou aankunnen, zijn steeds deskundigen (zoals dokters, psychiaters, psychologen, juristen e.d.) onmiddellijk bereikbaar en kunnen eventueel naar het informatiecentrum komen. Deze deskundigen zijn op bepaalde periodes ook aanwezig in het informatiecentrum zelf.

x x x

ONAFHANKELIJKHEID EN PLURALISME

=====

Teneinde de onafhankelijkheid van het informatiecentrum te waarborgen is het niet ondergebracht bij één of andere bestaande instelling. Eveneens om dezelfde reden is de Raad van Beheer niet samengesteld uit vertegenwoordigers van bestaande instanties of organisaties, maar uit personen die ter persoonlijke titel participeren aan het beleid.

In de Raad van Beheer en in de dagelijkse leiding van het centrum zijn de verschillende levensbeschouwelijke stekkingen aanwezig. Tenslotte zijn de leden van de Raad van Beheer afkomstig uit de verschillende Nederlandstalige provincies.

x x x

Adres : Kortrijksepoortstraat 98, 9000 Gent
Telefoon : (09) 25.24.23

Bankrekening : nr. 1.577.846/7/60 bij het
Gemeentekrediet van België, Brussel 1000 (P.R.010)